

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Földben: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— október 8.

(**Duadel, a kato.**) Dr. Mandel Dál ur a régi rendszer egyik parlamenti kibice, azon politikusok közé tartozik, a kik semmit sem követeltek a mai romlott közállapotokat fenntartó régi rendszertől, ám elkeseredett hűtelezői az alig néhány hónapos új nemzeti kormányának. Legújabbán rópiratot ír, a melyben azzal rágalmazza meg a nemességet, hogy 1848 ban becsapták a jobbágyakat, mert nem adták át nekik azokat a földeket, a melyekhez joguk volt. Szép kis rágalom, a melynek akkor volna némi pártatlan színezete, ha Mandel megtámadná azokat az uzsorásokat is, akik viszont azt a földet is elharásolták a néptől, a melyet mégis csak megkaptak egykori uraitól. Majd ha megalakul a Zion állam, valjon békén tűrnék ennek a vezető lakói, ha valami Mandel hasonló rágalmakkal támadna ellene?

(**Impraktikus éhenhaltak.**) A legutóbbi népesedési statisztikában foglalt adatok szerint abban az esztendőben, amelyről a jelentés szól, Londonban nem kevesebb mint 48 ember halt éhen. Impraktikusok azok az angol sinylők. Jöttek volna Budapestre, felajánlkoztak volna a darabont-miniszterelnökhöz felsompolygó küldöttségek tagjaivá, akkor aztán kaptak volna annyi

kispörköltet a budapesti Bachus-pincében, hogy az éhhalál eszközbe sem jutott volna.

(**Spiritizmus.**) Valami spiritizista társaságban valakinek az az ötlete támadt, hogy fölidézi a társaságból az aradi hóhér szellemét, aki a tizenhárom vértanút kivégezte. Idézik. Semmi felelet. Még egyszer idézik. Megint semmi felelet.

— Miért nem jelentkezik az aradi hóhér szelleme — kérdik ekkor a másvilágtól.

— Mert ez a szellem még mindig nem halt ki a kamarillából, — volt a válasz...

Rákóczy hazatér.

— október 8.

Közel kétszáz esztendei hontalanság után, haló porában kerül haza II. Rákóczy Ferenc fejedelemnek daliás teste. Ugyanaz a borongós, lelkes hangulat lesz urrá fölöttünk, amely Mikes Kelemen örökértékű törökországi leveleiből árad ki. Ami keserűség és lelkes öröm össze tud gyűlni a sirva vigadó magyar szívében, mindazt átérezzük most, amikor sebes gőzparipa hozza közzénk a rodostói temetőből II. Rákóczy Ferenc, Zrinyi Ilona, Thököly Imre, Eszterházy és Sibirik tetemeit. Annak a harenak a hősei és mártirjai ők, amely századokon át tart és még

most sem ért véget. Ami vágy és hazafias keserűség él most a mi szívében, ugyanaz hevitette a Rodostóból megtérő vándorokat is világraszóló nagy cselekedetekre, amit mi óhajtunk: hazánk boldogságát és függetlenségét, azt óhajtották ők is. Kétszázhat esztendeje annak, hogy az elnyomott magyar nép felkelt kivívni ősi szabadságát és folyt évek során keresztül a világ egyik legdicsőbb szabadságharca, amely több ízben megremegettette Bécsnek büszke várát. Száz és száz dal hirdeti a magyar nép ajkáról, hogy ők voltak és ami vágy, remény és keserűség össze tud gyűlni magyar szívében, mindazt a meleg, nagy érzést kifejezik a kuruc nóták.

Örökké fog élni az ő emlékü a magyar népben, amely a jövőbe vetett bizalmat a múlt dicső emlékeiből meríti. Minél nagyobb az időbeli távolság, amely Rákóczy harcától elválasztja a jelent, annál ragyogóbb glóriát ölt az emlékezés a mi első szabadságharcunkra. A borongó romantikának nimbusza övezte közel két századon át a rodostói temetőt, ahova számkivetett nagyjainkat temették és ebből a borongásból gyönyörű fényesség áradt a magyarságra, Két ragyogó és kimagasló eseménye van a magyar történelemnek,

Elmegyünk majd . . .

Elmegyünk majd messze, messze,
Százvirágu napkeletre,
Hol a lótusz szűz virága
Ráborul a nyoszolyánkra,
Tubavirág lesz az ágyunk,
Mennycsörgőbe sohse vágyunk.

Ami szívében nagy szerelme
Sohasem lesz elfeledve;
Csengő rimbek csak azt zengem,
Hogy mennyire szeretsz engem;
Szél elkapja, messze hordja,
A sok huri mind dalolja . . .

Pogány Béla.

ELETFILOZÓFIÁK.

— I. —
Lita: Vidovics Ernő.

A szomszéd szobában nem érezte senki, hogy milyen nagy jelenet játszódott le odaát. Zongoráztak, az egyik sarokban egy nyegle fiatal ember mulattatott három leányt. Modora kiálthatatlan volt, utálatos módon ült, a cigarettáját mindig a lámpán gyújtotta meg. Egyáltalán végtelenül nyomott volt a hangulat, a zongoránál ülő férfi ucalmasan játszott, gép módjára verte a billentyűket.

Kүн hideg őszi szél fújt a apró darabokat hozott. A természetben végtelen csönd uralkodott, az a fojtó némaság, amely elfojtja az érzelmeket és lehűti a szívet.

Es mégis a kis szobában szenvedélyesen szorította egy férfi egy leány kezét. A tekin-

tetük egybefonódott és hosszan merően csókolták egymás szemét a tekintetükkel. A hosszú, fényes sugar fényénél átloptak egymás lelkét, egymás érzéseit.

Nagy jelenet volt, egy férfi nyerte meg a harcot az élet ellen, olyan férfi, aki elveszített mindent, meghasonlott önmagával, aki az élet filozófia ama csuszás utvesztőjére lépett, ahonnan esupán egy menekvés van: a halál. Pedig megrázó és mégis vigasztaló életfilozófia az, de mindenki eltéved és hamis mesgyére tér az utjain. Elismerni, hogy az élet nem egyéb hazug ábrándoknál, ahol hitványosság a legnagyobb boldogság, ahol dőreség hír, dicsőség, ahol nem vigasztal sem a pillanatnak való élés, sem a jövőben vetett remény, szóval, hogy az élet hazugság, ahol hazudni kell a legzenőbb érzelmek is és ahol mindenki komédiás, az egyik jobb, a másik rosszabb komédiás.

De a legtöbb ember letér erről az ösvényről, a mely utójára teljesen igaz és elkeseredetten vallja, hogy minden gondolata, minden tette üres hiábavalóság és vágyik a nagy semmi után, a hol nem kell többé gondolkodni, cselekedni.

Ez a férfi is elvesztette hitét, bizalmát a jövőben és a leány most visszaadta neki. Egész beszédjük halk suttogás volt, két szóból állott, de abban benne volt minden elképzelhető, a mit két szerelmes gondolhat.

— Szeretsz?

— Szeretlek.

S mikor este a szobájába tért a férfi, megsimogatta azokat a színes boldog álmokat, melyek valóra váltak, megsimogatta a boldogság könnyével.

Sokáig járt fel és alá a szobában. Az egyik ágyban ott horgyogott a nyegle ifju. Elgondolkozva állott meg ellőtte, érezte, hogy ennek az élete igazán sivár, nincs egy gondolata, amely forró, izzó volna, él érzések, szerelem nélkül és mégis örömet találja az éleiben.

— Soha nem lesztek többé elégtelen az élettél — sutogta.

A kis szobába több férfi kártyázt. Ott ültek egy kerek asztal körül, közöttük ült ő is és játszott. Rendesen szórakozottan hajtoitotta le a fejét, némán nézett maga elé, néha elkapta a szenvedály s olyankor vadul, izgatottan játszott.

Es nyert. Halomra gyűlt előtte a pénz, érzéketlenül nézte. Látszott rajta, hogy a gondolata egészen máshol jár.

S karonfogva bejött a leány egy idegennel. Megállott a háta mögött és közönyös a kérdezte:

— Nyer?

A férfi megtordult, a szemébe nézett. A tekintete újra a régi könyörgés, bálványozás volt.

Es esendesen szólt:

— Igen nyerek.

A leány lassan megindult a kisérőjével, vissza sem nézett, pedig az a férfi csak őt nézte, őt nézte akkor is, mikor már eltűnt.

Aznap este is sokáig sétált a férfi szobájában. Hideg arcán úgy látszott, mintha nem is gondolkodnék, csak a végén sóhajtott fel szomorúan.

— Azért mégis szeretem az életet, szeretem a múltért.

két szabadságharc, melyek örök dicsőséget hoztak a magyar népre. A kuruc katonák és a honvédek kitörülhetetlen betűkkel vésték magukat a szabadságharcért harcoló népek történetébe és mert mind a két szabadságharcot leverték, mert a küzdelem okai részben még ma is fénnállanak; a két szabadságharc emléke ma is intenzív, ma is eleven sebből buzogtatja a vért!

Szomorri esemény szokott lenni a temetés. Mikor a hideg földnek adják át azokat, akiket szeretünk, a legnagyobb fájdalom válnak ki a szívből. De ez a temetés, amelylyel örök nyugvóhelyükre kísérik ki Rákóczykat, kitörő örömet és lelkesedést kelt bennünk. Nem temetünk mi most, nemzeti ünnepet ülünk, felszabaduló lelkünk minden hevével dicsőítjük a magyar szabadság régi hőseit. Páratlan nemzeti ünnep lesz Rákóczy hamvainak hazahozatala. Mennyit kellett küzdenünk, közel kétszáz évig kellett várakoznunk, míg a magyarok e legdicsőbbjeinek temeteit visszahozzuk e földre, amelyet oly forrón szerettek. Végre itt lesznek közöttünk. Azt a földet tapodja lábunk, amelyben ők fekszenek, amelyben Kossuth Lajos is fekszik. Ez a föld, amelyen annyiszor apáink vére folyt, megéri e vért és megéri azt a vért is, amely érte még folyni fog.

Aludj, aludj, Rákóczy, Thököly, aludjatok nyugodtan az édes hazai földben. Álmatok fölött egy nemzet lelkes kegyelele öröklik, értetek magyarok milliói imádkoznak az eget Urához és hozzátok fohászknak, ha vészes felhők tornyosulnak egünk fölé.

Politikai hírek.

Esküdtételek a király előtt. Őfelsége ma délelőtt az általános kihallgatások előtt kivette Schrott Ferdinánd dr. lovag, a főtörvényszék és a semmitűszék főprokurátorától, valamint Pallavicini János őrgróf rendkívüli meghatalmazott nagy követtől a titkos tanácsosi esküt.

Roosevelt követe a mi királyunknál. Francis L., a st. lousi világláállítás előke az elmúlt hetekben Roosevelt nevében sorra járta az európai udvarokat, hogy a kiállításra való részvételt megköszönje és egyúttal emlékémet adjon át az európai államfőknek. Francis most hazatért és a newyorki „World”-ban leírja imperissióit a fejedelemekről, akik őt kihallgatáson fogadták.

Bennünket az érdekel, amit az amerikai államférfi a mi királyunkról írt. Ferenc József — írja Francis — az egyetlen európai fejedelem, aki nem tud jól angolul és akivel tolmács útján kellett az audiencián értekeznie. Királyunk nagyon barátságosan fogadta és midőn Francis azt mondta neki, hogy jó volna, ha egyszer ellátogatna Amerikába, a felség ezt válaszolta:

— No azt már nem fogom megtenni, öreg vagyok, nem bírnám a hosszú utat.

Mint furcsa dolgot említ fel Francis követ, hogy az összes fejedelemknél az audienciák alatt alánia kellett, csak Lipót belga király kínálta meg állással, aki a négerkérdésről beszélgetett vele.

Uj főispán. A hivatalos lap legközelebbi száma királyi kéziratot közöl, mely szerint Fialka Károly alispánt Krassószörény megye főispánjának kinevezetett.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, okt. 8.

Régi sérelme a magyar állameszmének, hogy külföldi képviselőinkben Magyarország önálló államisága sohasem nyert nyomatékos kifejezést. Elvi kérdésben tehát maga ez a tény is orvoslásra vár. De ennél sokkal súlyosabb sérelme a magyarságunk, hogy a külföldre kerülő állampolgárok nagykövetségeinknél egyáltalán semminemű támogatásra vagy védelemre nem találhattak, mert diplomáciai képviselőink működési köre eddig tisztára meddő diplomáciai reprezentálásban vagy politizálásban merült ki.

Mig az angol, a német vagy az amerikai állampolgár, nemzete követében a leg-hatalmasabb védelmezőjét látja, akinek támogatására mindenkor bizton számíthat, addig a magyar ember minden ügyes bajos dolgával a konzulátusokra és a kereskedelmi ügyvivőségekre volt szorulva, amelyeknek azonban se olyan tekintélye, se olyan befolyása nincs és nem is lehet, mint azoknak.

Ezen a két nagy sérelmen szándékozik most segíteni kormányunk. Értesítéseink szerint ugyanis, már a legközelebbi jövőben lépések fognak történni az iránt, hogy külföldi képviselőink minden külsőségben, de magában működésükben is Magyarország önálló államiságának manifestálására utasíttassanak. Ezzel természetesen szorosan összefügg a nyelv és a címer kérdése is, amelynek megnyugtató megoldására a kormánynak illetőleg részletes tervei vannak. Másrészt tervbe van véve, hogy nagy követségeink működési köre ne foglaltassék le teljesen, képezen tacionális külsőségekkel, hanem gyakorlati mederbe tereltessek.

A kormány szeméi előtt ebben a kérdésbe az angol és az amerikai diplomácia példája lebeg, amely mellett, hogy politikai hivatását is betölti, nagy fontosságú gyakorlati missziót is teljesít hazája állampolgárainak védelmével.

Mind ezek a tervek most még a kezdet stádiumában vannak ugyan, de már maga az a tény is, hogy kormány körökben szóba kerültek, beláthatatlan fontosságú haladást jelent.

Bajok a főispáni kinevezések körül.

Ugy látszik a kurucokat most se kedvelik Bécsben. Ez az oka annak, hogy Borsodmegye és Szeged város a koalíciós kormány hivatalba lépése óta főispán nélkül vannak. Ugyanis Andrássy Gyula gróf belügyminiszter még májusban Borsodba Kubik Bélát, Szegedre pedig Kelemen Bélát terjesztette fel a királynak kinevezésére. Azóta eme kinevezések hírére a lapok már ismételtelen regisztráltak, sőt Kubik és Kelemen a képviselőház folyosóján a gratulációkat is elfogadták, Kubikot pedig a képviselők a küszöbön álló kinevezésre való tekintettel mindig „méltóságos”-nak szólították.

Kubik és Kelemen főispáni kinevezése azonban a hivatalos lapban még mai napig se jelent meg és két említett törvényhatóságban a főispáni interregnum még mindig tart. A függetlenségi pártban azt beszélik, hogy a király mind a két főispáni jelöltet nagyon kurucnak tartja és nem akarja őket kinevezni. Andrássy idevonatkozó fölterjesztései már harmadszor érkeztek vissza a kabinet-irodától elintézetlenül. A belügyminiszter azon-

ban nem enged és föntartja jelöltjeit, akiket újabb információk kíséretében negyedszer is felterjesztett.

Kelemen Béla főispánsága ellen — hír szerint — Pallavicini gróf csongrád megyei nagybirtokos intrikál az udvarnál, míg Kubik Béla kinevezetését az akadályozza, hogy a király hírből nagyon jól ismeri az obstrukció főrendezőjét.

Wekerle a királynál.

Budapestről táviratozzák, hogy Wekerle holnapra kihalgatást kért a királytól. Ennek a következtében ma este Bécsbe utazott, hol több fontos törvényjavaslathoz kéri a király beleegyezését.

(Goluchovszky bukása.)

Bécsből telefonálja tudósítónk, hogy Goluchovszky bukása befejezett dolog, állását legközelebb el is hagyja.

(A néppártból.)

Illetékes helyről megátolják egyes lapok hírére mintha a néppárt körében elégedetlenség uralkodna és hogy Rakovszky képviselőházi alelnökségről lemondana.

Egészségügyi bizottság ülése.

Ki lesz a főorvos?

— Saját tudósítónktól. —

— október 8.

Debrecen város egészségügyi bizottsága tegnap délután Körner Adolf tanácsnok elnöklésével ülést tartott. A gyűlésnek egyetlen fontos tárgya volt csupán. A főispán átküldte a főorvosi állásra pályázók névsorát azzal, javasoljon a bizottság, kit nevezzen ki a főorvosi állásra.

A bizottság első helyen dr. Tüdös Kálmánt javasolja főorvosnak kinevezni.

A bizottság üléséről a következő tudósítás számol be:

Délután 4 órakor nyitotta meg Körner Adolf elnök az ülést, melyen jelen voltak: Aczél Géza, dr. Ujfalussy József, Kiss Albert, dr. Sz. Szabó József, dr. Varga Emil, Vecsey Viktor, Somogyi Pál, dr. Rotschnek V. Emil, dr. Lengyel Rezső, dr. Kenézy Gyula, Muraközy László, dr. Popper Alajos, dr. Burger Péter, dr. K. Szalay Béla, Tóth István, dr. Kalmár Barna, dr. Balkányi Ede, dr. Csikos Sándor, Györffy Aladár, dr. Balkányi Emil, Leidl Emil.

Elnök felolvassa a főorvosi állásra pályázók névsorát. A főorvosi állásra a következők pályáztak: dr. Balkányi Ede, dr. Balkányi Emil, dr. Dezső Antal kondorosi orvos, dr. Huszár Lajos losonci kórházi orvos, dr. Láng Sándor, dr. Kenyeres Elek, dr. K. Szalay Béla, dr. Tüdös Kálmán, dr. Széll Kálmán, dr. Varga Emil és dr. Udvarhelyi Dezső budapesti orvos.

Elnök indítványára a bizottság elhatározza, hogy miután konstataáltak, hogy a törvényben előírt minősítése minden pályázónak meg van, hogy a pályázók közül hármát ajánli kinevezésre.

Ezután titkos szavazással döntik el milyen sorrendben jelölik a pályázókat.

Beadtak összesen 21 szavazatot. Ebből kapott dr. Varga Emil 5, dr. Tüdös Kálmán 11, dr. Balkányi Ede 4, dr. K. Szalay Béla 2 szavazatot.

A bizottság többsége eszerint első helyen Tüdös Kálmánt, második helyen dr.

Varga Emilt és harmadik helyen dr. Balkányi Edét ajánlja kinevezésre.

A bizottság végül dr. Varga Emil h. főorvosnak, ki 9 hónapig teljes odaadással teljesítette a főorvosi teendőket munkálkodásáért elismerést és köszönetet szavazott.

KÖZIGAZGATÁS.

Városi közgyűlés.

— október 8.

Debrecen szab. kir. város köztörvényhatósági bizottsága e hó 10-dik napján — szerdan — délután 4 órakor a városháza közgyűlési termében, rendes közgyűlést tart. Tárgyai a következők:

1. Polgármesteri jelentés az 1906. évi június, július és augusztus hónapokról.

2. Belügyminiszeri leirat a Nagyerdőn létesítendő korut ügyében, tanácsi javaslattal.

3. Földmívelésügyi miniszeri leirat az 1906—907. években annami segélyekkel kiépítendő törvényhatósági utak megépítése és a kívánt hozzájárulás összegének kimutatása tárgyában.

4. Honvédelmi miniszeri rendelet, mellyel hivatali elődjének 9732. eln. szám alatt a csendőrségi karhatalom igénybevételére vonatkozó körrendeletét hatályon kívül helyezi.

5. Belügyminiszeri leirat a villamostelep létesítése ügyében.

Jász Nagykanizsa vármegye átirata a községi jegyzői szolgálat tekintetében a viszonyosságok a hazai összes törvényhatóságok között megállapítása tárgyában.

7. Jász-Nagykanizsa vármegye átirata, mellyel a sornadi szolgálatból elbocsátott vagyontalan katonák segélyeztetése végett a képviselőházhoz intézett feliratát, hasonlított felirattal támogatás végett megküldi.

8. Liptó vármegye közönségének átirata, mellyel az 1886. XXI. és XXIII. t. cikke módosítása tárgyában hozott közgyűlési határozatát támogatás végett megküldi.

9. Borsod vármegye átirata, mellyel a a bécsi cs. és kir. katonai földrajzi intézet kettéválasztása tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett feliratát pártolni és rokonszellemmel felirattal támogatni kéri.

10. Sopron vármegye közönségének átirata, mellyel az országgyűlési képviselőválasztások alkalmával üzött nemzeti izgatások megfékezése iránt teendő törvényhozási intézkedések megértele végett a kormányhoz felterjesztett feliratát pártolni és támogatni kéri.

11. Kolozs vármegye törvényhatósági bizottságának az egy éves borjuk vágatásának tilalmazása iránt a földmívelésügyi m. kir. miniszter urhoz intézett és támogatás végett megküldött feliratát.

12. Kolozsvár sz. kir. város törvényhatóságának átirata, mellyel az alkotmány biztosítások tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratát pártolni és támogatni kéri.

13. Budapest székes főváros megkeresése néhai József főherceg szobrára adományozás iránt.

14. A tanács bateneszi az országos magyar gazdasági egyesületnek a cigányügy rendezése tárgyában miniszterelnök urhoz intézett és támogatás végett megküldött feliratát.

15. Tanácsi előterjesztés a Rákóczi ünnepeken részvétel költségeinek megszüntetése és fedezése iránt.

16. Wessprémy Zoltán főispán ur átirata az igazoló választmány tagjainak kinevezéséről.

17. Közigazgatási bizottságnak 1906. évi I. feléről szóló jelentése.

18. Névszerinti szavazás másodizban a város tulajdonát képező „Pipagödrök” elnevezésű 11 b. 217 négyszögöl kiterjedésű föld eladása tárgyában.

19. Névszerinti szavazás másodizban az Ispóty-utca 3. és 5. sz. házaszettek között elterülő városi úras földrészt elidegenítése felett.

20. Névszerinti szavazás elsőizban a Kossuth-utca 14. sz. B szler féle ház és ezzel

határos Rickl féle kerti telkeknek rendőrségi központi épület céljaira való megvétele tárgyában.

21. Névszerinti szavazás elsőizban Deák-Ferenc-utca 14. sz. Bornyász-féle házatani 1 h. 922 □ öl onodói szántóföld eladása felett.

22. Tanácsi előterjesztés a Vásári András és társai tulajdonát képező s az új lovassági laktanya mellett elterülő 3600 □ öl földnek megvétele ügyében.

23. Ugyanaz a tanya-birtokok adás-vételét korlátozó statutumnak törlése tárgyában.

24. Házipénztári állás s az esetleg megüresedő állások választás utján betöltése.

25. Tisztviselők és egyéb alkalmazottak drágasági pótlék iránti kérvénye.

26. Tanácsi javaslat a muzeumi ör. állásának rendszeresítése illetve szervezése iránt.

27. A városi óvónők és menházvezetők drágasági pótlék iránti kérvénye.

28. Tanácsi előterjesztés a Kossuth-, Piac- és Csapó utcáin, onodói és újföldi gazdaságok 1907. évi költségvetése tárgyában.

29. Ugyanaz a sertésvásártéren hiányzó berendezési munkálatokra 1906. évi koronának az 1907. évi rendkívüli költségvetés terhére felvétele iránt.

30. Ugyanaz H. Szabó István mérlegdíjzedőnek hivatali fizetése egyenlősítése iránt beadott kérvényére.

(Folytatjuk.)

Adótárgyalások.

(Negyvenharmadik nap.)

— Saját tudósítónktól. —

— október 8.

Az adókvitő bizottság ma a következő adótételeket állapította meg:

Szabó András bérkocsis 4 korona, Nemes Ferenc fűszeres 36 korona, Kecskés István, Bakó Albert, Bányai János, Burai István, Nádas Imre bérkocsisok 24—24 korona, Dobrányi Illés bérkocsis 36 korona, ifj. Gaál János bérkocsis 45 korona, Nagy Sándor bérkocsis 36 korona, Jánki István, ifj. Pataki György bérkocsis 48—48 korona, Szabó Imre 42 korona, Nagy Lajos, Nagy Gábor fuvaros 12—12 korona, Nagy Ferenc 2 korona, ifj. László András, Lathona István, Varga Mihály, Földvári János fuvarosok 12—12 korona, Takács Ferenc, Karsai István fuvarosok 18—18 korona, Végh Dániel, Végh Dániel, Tóth Sándor, Tóth Pál, Tóth Sándor, Tóth János, Tóth János, Tóth István, Teremi Sándor, Tarioska János, Szodrai Istvánné, Szodrai Ferenc, Szendrei István, id. Szegedi János talyigások 6—6 kor., Szalai István, Somogyi Gyula, Siteri Gyula, Piskolti János, Posta György, Pataki András, Papp Lajos, Nagy József, id. Nagy Gábor, Mezei Imre, Magyar András, Korhón Mihály, ifj. Köcsis Mihály, ifj. Kovács János, Kaszás István, Kaszás András, Kaszás András, Józsa József, Böszörményi József, Böszörményi Gábor, Erdélyi István, özv. Mergeső Sándorné, Elek Péter, Dári János Csatári Márton, Bocskai István, Benke Lajosné, Balogh Sándor, Adám József talyigások 6—6 kor., Kovács Juliánna bélesültő 6 korona, Deák Imréné 6 korona, Kálai Ferencné kenyérsütő 6 korona, Beres Andrásné kenyérsütő 6 korona, Gombos Györgyné kenyérsütő 6 korona, Tényi Gáborné kenyérsütő 6 korona, özv. Károlyi János 6 kor. Kántor Ferencné 10 kor., Kovács Jánosné 6 kor., Nyári Istvánné 6 kor., Szepesi Sándorné 6 kor., Szigeti Sándorné 6 kor., Vértési Ferencné 10 kor., Szücs Sándorné 6 kor., Horváth Józsefné perecsütő 10 kor., Szokol Vilmosné kofa 20 kor., Posta Józsefné kofa 8 korona, Kallai Juliánna kofa 8 kor. özv. Tóth Istvánné tyukkofa 6 kor. Sipos Károlyné tyukkofa 10 kor. Winkler József narancs kofa 45 kor., Horváth Ferencné tyukkofa 9 kor., Császnyi Ferencné zöldség kofa 6 kor., Szathmári Sámuelné halkofa 12 kor., Hudák Jánosné kopasztó 10 kor., Molnár Gáborné tejkofa 16 kor., Zsima Lajosné kofa 12 kor., Wiener Vilmosné 10 kor., Vilecz Gáborné 18 kor., Varga Istvánné 10 kor., Torkos Mihályné 12 kor., Vajó Istvánné 10 kor., Szodrai Jánosné 8 kor., Szathmári Ist-

vánné 6 kor., Szabó Sándorné kofa 12 korona, Sajtos Sándorné kofa 6 korona 24 fill., Papp Józsefné, Papp Andrásné, Nagy Sándorné, Nagy Andrásné kofa 6—6 korona, Molnár Mihályné kofa 10 kor., Major Péterné 6 korona, Kóródi Mihályné kofa 10 korona, Kovács Mihályné kofa 6 korona, Koador Lajosné kofa 8 korona, Katona Sándorné kofa 6 korona, Keipniczky Borbála kofa 8 korona, Halász Péterné kofa 6 korona, Hadházi Andrásné kofa 6 korona, Gömöri Mihályné — korona, Erdei Istvánné kofa 6 korona, Fülöp Andrásné kofa 6 korona, Debreczeni Istvánné kofa 6 korona, Beregszászi Imréné 6 korona, Bányai Józsefné kofa 6 korona, Barta Imréné kofa 12 korona, Klein Adolf utazó.

Teljes tanácsülés volt ma délelőtt a városházán Wessprémy Zoltán főispán elnöke alatt, melyen a város jövő évi költségvetését tárgyalták le pontról-pontra, úgy amint az a 10-iki közgyűlés elé kerül.

Hány percent lesz a pótdadó? A városi tanács tegnap tartott teljes ülésén tárgyalta az 1907-iki évi költségvetést. A tanács a pótdadót 21.5 százalékban állapította meg.

Egyház és iskola.

— **Ujitások a főiskolában.** Minden évben javítgatnak egy-egy kicsit az öreg kollegiumon, hogy nagyon el ne maradjon külsőleg se a haladó kortól. E nyáron egy régi szükségét elégitették ki a bentlakó diákoknak azáltal, hogy külön mosdó és külön fürdő szobákat rendeztek be számokra és bevezették a costusokba a gázt. Mindez igen helyes intézkedés, csak hogy mellette mindjárt felmerül az a kérdés: helyes e az, hogy e miatt a bentlakási díjat még egyszer annyira emelték fel, mint amennyi volt.

— **A debreceni kerületi tanári kör** e hó 6-án délután gyűlést tartott, melyen az új iskolai évre a kör tisztviselői megválasztottak. Elnök lett Dóczy Imre, alelnök Sinka Sándor és Dr. Jászai Rezső, jegyző Dr. Barcsa János. A titkári állás betöltése a következő gyűlésre halasztott. A gyűlés főtárgya Dr. Molnár István hajduböszörményi tanár felolvasása volt. Az akció elméleti lélektani szempontból. Dr. Molnár az akció elméletet, mely nem régen a nyelvészek közt mélyreható vitákra adott alkalmat, lélektani oldaláról ismertette, s kimutatta az akció elmélet kialakulását a nyelv fejlődése folyamán. Az érdekes és tanulságos felolvasáshoz Dóczy Imre és Dr. Barcsa János szóltak hozzá, s a kör köszönetét fejezte ki Dr. Molnár István szép felolvasásáért.

IRODALOM.

Dr Wolafka emlékezete.

— „Mindenkét szeretett, csak önmagát nem.” —

— október 8.

Most jelent meg egy könyv, a római katolikus iskolaszék kiadásában e címmel: „*Dr Wolafka Nándor Emlékezete. 1852—1906.*” A könyv néhai való Wolafka püspök emlékének, a nagy humanista, és nagy pap emlékének van szentelve. Az első lap az elhunyt püspök arcképét adja, a szöveg tartalmáról pedig röviden a következőkben emlékezünk meg. Az *Unger Gusztáv* előszavában működésének és jellemének vázlatos rajzát találjuk, mely után Husz Lajos által írt, életrajz következik.

Magában foglalja az emlékkönyv *Molnár Istvánnak* a debreceni hívek előtt elmon-

dott szép emlékbeszédjét, Jánossy Zoltán ref. lelkésznek „Wolafka halálára” e, annak idején a Debr. reggeli újságban megjelent gyönyörű szép költeményét, Eröss Lajos ref. theol. tanár, cikkét, melyben áldozik a nagy pap emlékének, akivel elvi ellenlábasok voltak, valamint lovag Csiky Lajos akkori theol. dékán szép vezércikkét, melyet az akkor a Debr. független újság hasábjain bocsátott a közönség elé. „Memento”, a Svatics-intézett értesítőjéből, dr. Jászai Rezső emlékirata, Wolafka temetése Konez Ákos tollából, dr. Irinyi István emlékbeszéde a koporsó fölött, a néhai lelképásztor utolsó napjai, s számos kiválóbb egyénektől és egyesületektől küldött részvétirat és sürgöny szövege van még közöttéve az emlékkönyvben, melyet a Wolafka dr. képén kívül több, a r. kath. főgimn. és templom, meg a Svatics-intézet képei variálnak.

A könyvet, melynek ára 60 fill, ajánlanunk felesleges; ha közzétesszük az egyes közlemények nevét, ez már maga elég ajánlat ahhoz, hogy azok, akik őt szerették, tisztelték, míg élt, halála után még ugyancsak az ő nevével áldozzanak a közjó oltárán e könyv megvételével, melynek jövedelme, valamint felülfizetési a régi iskolás gyermekek felruházására fordítandók. Megrendelések Mihalovics Jenő gyógyszerész címére küldendők. (sz. n.)

A magyar-osztrák-bank jubileuma.

Holnapi ünnepségek.
Vendégek Debrecenben.

(Saját tudósítónktól.)

— okt. 8.

A Debrecen város és az egész Hajdúvármegye gazdasági és pénzügyi életében elejétől fogva mindvégig oly nagy szerepet játszó magyar-osztrák-bank debreceni fiókja fényes ünnepséget rendez holnap alapításának ötven éves évfordulója alkalmából. Ötven év szép idő, még az ily kétségbevonhatatlanul szilárd alapon álló pénzügyzetnél is. De nem ez a fő, hanem az, hogy ez alatt az ötven év alatt a bank itt nálunk, szűk körünkben mindenkoron valóságos központja volt a gazdasági élet vérkeringésének. Neki köszönhetjük, hogy városunkban a kereskedelem, az ipar szép gazdag reményekre jogosító fellendülést vett és virágzásnak indult. Mert például csak huszonöt, harminc év előtt nem voltak Debrecennek oly nagy arányú pénzügyzetei, melyek a fokozódó pénzügyi igényeket kielégíteni tudták volna — csak a magyar-osztrák-bank. A bank pedig megfelelt hivatásainak, ezek által tulzás nélkül mondva hazafias-szolgálatot teljesített; mert megadta gazdasági életünk fejlődésének lehetőségét, mindenféle üzleti vállalatnál előforduló kölcsönügyleteivel és a háta megett álló nagy tőkékkel, melyeket mindenkor szívesen bocsájtott rendelkezésére a város, vagy vármegye gazdasági, ipari vagy kereskedelmi vállalatának.

Az érdem nagy része egyszersmind Kernhoffer Józsefet, a jelenlegi főnököt is illeti, ki már ime huszonöt éve vezető változatlan szorgalommal és kitarással a bank sokoldalú teendőit és

intézi az igazgatás által az ő vállaira nehezedett nagy feladatokat.

Egy szóval a jubileumi ünnepségek némi részben az ő huszonöt éves munkásságát is honorálni fogják.

A holnapi nap folyamán lezajló ünnepségekre különben már a ma esti gyorsvonattal megérkezett Bécsből Romanci Pranger József udvari tanácsos és vezértitkár, valamint a kíséretében jött Elischer Viktor felügyelő is, ki annál is örömebb jön a jubileumra, mert városunkhoz kedves emlékek és rokoni kötelékek fűzik.

Az előkelő vendégeket kint az állomáson Weszpremy Zoltán főispán és bank tisztviselő fogadta élén Kernhoffer Józseffel. A vendégek a szíves üdvözlések kicserélése után a Bika-szállóba hajtottak, melynek cukrásztermében a Kereskedő Társulat adott tiszteletükre diszebedet. Az estebéd, mely belenyult a késő éjjeli órákba derült hangulatban folyt le. Számos felkészítések is hallatszottak úgy a vendégek, mint a Társulat vezetősége részéről.

A tulajdonképpeni, az ötven éves évfordulót ünneplő nagy lakoma azonban holnap lesz megtartva a Bika-szálló disztermében. A lakoma mely száznolcvan terítékű szokatlan fényességűnek ígérkezik.

NAPI HIREK.

—
Napról-napra.

— október 8.

(Hajdu tanyákon.)

Kincseket ér e rét, e vadon
Es táj valami mégis e tájon,
Mégül a gond a tornyok alatt
A földfalú, apró hajdu tanyákon.

Álmodik itt a férfi, a lány
Valami szent napkeleti álmot.
Életet, — milyet rég valahol
A századik őse ha látott.

Délibábot hajszol a gyermek,
Rőzse máglyát gyújt este a pásztor,
Ugy szeretik a fényt, a tüzet,
A napot és mindent, ami lángol,

És mégis . . . mégis oly bánatosak
Lázongó vággyal telistele telten
Nótába, mesébe fellobog a kin:
Valami nyög túl ez ős keleti lelken.

Rég mult időkről sir, dalol a hir
Lelkekben vajudik száz uj esoda álom
— S készülnek át a tengereken
Nap-nap után a hajdu tanyákon.

Dufka Ákos.

A debreceni vásárok eredetéről.

— október 8.

A most tartó országos vásár teljes mértékben aktuális teszi ezt a cikket, amely a régi vásárokról, jobban mondva a debreceni nagy vásárok eredetéről szól, s aköré fűződik, hogy honnan nyerte ez amaz országos nagy hírnevet.

Nem ilyenek voltak a debreceni régi

vásárok, az akkoriban úgy nevezték „sokadalom” félék!

Amint a történelmi források tanuskodnak felőle, a magyar hazai alföld kereskedelmi rakhelye, központja 1477 ig Nagyváradon volt. Ugyan ez évben a budai, pesti, pozsonyi, kassai, kolozsvári, brassói, szepeni, besztercei, segesvári és más városi kereskedő polgárok, akik portékaikat az ideig Nagyváradon rakták le, panaszt emeltek Mátyás királynál ama szerfölötti zsarolásokról és visszaélésekről, melyeket a nagyváradi káptalan akkori ügyvédje rajtuk elkövetett.

Egyrészt, mert már ezek a viszályok nagyon elmérgesedtek, másfelől, mert Mátyás király, az atyja halála után Debrecen részéről, a birtokló, földesuri Hunyadi család iránt tanúsított hűségéért hálátértett e város és annak polgárai iránt, azzal vetett véget e villongásnak, hogy 1477. év március 29-én Budán kelt decretumában Nagyváradról Debrecenbe tette át véglegesen az alföldi vásárok székhelyét: és e rendeletét országszerte ki is hirdette.

A debreceni vásárok, akkoriban u. n. sokadalomok országos hírneve alapját képezte másfelől még az a körülmény is, hogy míg a Kelet indiában vezető és Ázsiát megkerülő tengeri ut nem volt felfedezve, addig az ázsia-európai világkereskedés egyik útja hazánkban, itt az alföldön és ennek Debrecen városán ment keresztül. Így nagy életképességnek volt színhelye Debrecen az akkori időkben, amennyiben nemcsak az ország, hanem a világ minden részéből utazó mindenféle kereskedő náció talált itt nyughelyet, már a fentebbi oknál fogva is, s így nemcsak hazai hanem idegen országbeli kézmű- és gyáripari cikkek balmoztatván itt feladás végett, megvolt veve alapja a debreceni nagy vásárok, országos sokadalomok, és u. n. „szabadságok” nagy hírnevének.

Bizony, ma már csak árnyéka maradt meg ezeknek! A külszin! Semmin egyéb! S az idegen nációk emlékét legfeljebb az „amerikai gyémánt király” cégtáblája ha juttatja eszünkbe. (Sz ó - J n.)

A megélhetés akadályai.

Mi az általános drágaság oka?

— október 8.

A legutóbbi évtizedekben az igények még a legalacsonyabb néprétegekben is annyira fokozódtak, hogy a mai szegény ember életsorsát és jövedelmét alig hasonlíthatjuk össze a régi idők szegény embereivel. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a mai szegény ember jobban él, mint élt az az apja, hanem azt, hogy a mai szegénység sokkal drágább, mint a régi volt. Többet keres a munkás, többet keres a hivatalnok és mindenféle alkalmazott, de ezzel szemben a haladó kor annyi új kiadást ró az emberek nyakába, az életfeltételek olyan drágák lettek, hogy a több kereset dacára sem mondhatjuk, hogy az élet ma jobb és könnyebb, mint annakelőtte volt.

Sok tekintetben gonosz, erőszakos behatásoknak tudható be, hogy a megélhetés ennyire drágult. A nagytőke, amely a közszükségleti cikkeket előállítja és a közönség rendelkezésére bocsátja, kénye-kedve szerint szabja meg az árakat, az egészséges versenyt a maga jól fölfogott érdekében kiirtja, kartelleket köt és a kartellek nagyobb adóval sújtják a fogyasztó közönséget, mint akár az állam, akár a község. A legujabban tapasztalható drágaság, amely miatt országszerte általános a fölzudulás, nagyjából a kartellek visszaéléseinek tudható be.

A husdrágaság elnevezés már nem is aktuális. Inkább businségről lehetne beszélni. Erre azonban lehetne még mélyebbet találni

abban, hogy a határ el van zárva még most is a szerbiai állatbehozatal előtt.

De a kenyérdrágaság leküzdésének nem állja útját semmiféle diplomáciai konfliktus és mégis drágább a kenyér, mint valaha, pedig már esztendőnk sora óta nem volt hazánkban olyan jó termés, mint az idén.

Persze kartellit kötnek a malmok és tekintet nélkül az alacsony értékű buzakazlakra, saját tulhajtott érdekük szerint állapítják meg a liszt árát Abszurdum az, hogy egy buzatermő államban, mint amilyen Magyarország, ilyen drága legyen a kenyér.

A malomhoz hasonlóan cselekednek a szénbánya vállalatok is. Dacára tengődő gyáripárunknak és negyarányu széntermelésünknek, képtelenség, hogy oly drágán fizessük meg a szénat, mely pedig ma holnap tüzelő anyaga lesz a legszegényebb néposztálynak is.

De nemcsak ezekre a közszükségleti cikkekre áll a tétel, hanem a cukorra, petróleumra is. Hatalmi túltengésben örvöngenek nálunk a kártellek és ma holnap megdrágítják a levegőt is, melyet beszívunk.

Csodálni való, hogy ezeket a kártelleket től a kormány, amelynek végre is hivatása lenne afelé, hogy a közszükségleti cikkek emberséges áron kerüljenek forgalomba.

*** Bocskay szobor ügye.** Annak idején beszámoltunk arról a sajnálatos eseményről, hogy a hajduböszörményi Bocskai-szobor öntése nem sikerült és így ujjonnan fognak hozzá ismét az öntési munkálatokhoz. Ez a körülmény természetesen elodázta a leleplezési és az ezzel kapcsolatos ünnepségeket. Most arról értesülünk fejtétlenül megbízható forrásból, hogy a leleplezés e hó 31-én lesz megtartva. Ugyanis a szobor készítőjétől, Holló Barnabástól értesítés érkezett az érdekelt körökhöz, hogy a szobor öntése ez alkalommal sikerült. A hír vétele után Kovács Gyula alispán, még az est folyamán felutazott Pestre a szobor megtekintésére és ha az öntés és kivitel megfelel a hozzáfűzött várakozásoknak, úgy Bocskay fejedelem szobra e hó végével fel lesz állítva Hajduböszörményben.

*** Régi cég — új részvénytársaság.** Az 1879 év óta fennálló Stern József és Testvére debreceni kefégyári cég — Stern József és Testvére kefégyár részvénytársaság cím alatt — részvénytársaságá alakult. Az alakuló közgyűlésen Forrai Ernő ur földbíró elnököl. A gyár termékei iránt nyilvánuló keresletnek megfelelőleg lényegesen kibővítették. A részvénytöke teljes befizetett 450 000 koronából áll. A részvényeket a volt cégtulajdonosok (Stern József és Szántó Győző) és a családtagok jegyezték. Igazgatóság: Stern József (elnök) Debrecen, Szántó Győző (alelnök, vezérigazgató) Debrecen, Bródy Sándor az osztrák magyar faszénész gyárak vezérképviselője Budapest, Fleischmann Mór nagykereskedő Debrecen, Gyenes Lajos Magyar pénzügyintézetek központi hitelbankjának igazgatója Budapest, Dr. Hajdu Frigyes ügyvéd országgyűlési képviselő Te meavár, Jünker József, Brust Dávid cégvezetője Bpest, Reichmann A. vállalkozó Debrecen Felügyelő bizottság: Frigyesi János az alföldi takarékpénztár helyettes igazgatója Debrecen, Gergely Hugó a Szigótarjáni szénbánya r.t. intézője Budapest, Hajdu Imre gazdálkodó Szakoly, Dr. Szántó Sámuel a debreceni kölcsönös segélyző egyesület igazgatója Debrecen, Jogtanácsos: Dr. Popper Mór.

*** Sikkasztó főhadnagy.** Nagyváradról táviratozzák, hogy az ottani orfeumban ma éjjel megjelent két tűzértiszt és letartóztattak egy nagy társaságban mulató főhadnagyot, akinek nevét egyelőre titkolják. Annyi azonban kiszivárgott, hogy a főhadnagy a napokban

kölcsön kérte, majd pedig elzálogosította egyik társa aranyóráját.

*** Hibaigazítás.** Lapunk mai számába két végtelenes sajtó hiba causzott be korrek-torunk felületessége folytán. Az egyik a „Budapesti levél” folyamán Bokor József „A kis alamuszi” c. darabjáról, mint *fülbe-mászó fenéjéről* szól zenéjü helyett, a másik a Színház rovatban, temperamentumosan helyett *temperamentamentumosan*.

*** Osztályosorsjáték.** Az osztályosorsjáték tegnapi húzásán a következő nagyobb nyeremények huzattak ki:

10 000 koronát nyert: 28341.
5000 koronát nyertek: 72632 85374.
2000 koronát nyertek: 1368 6370
8428 2291 25227 34346 39264 51510 54511
58359 59762 60763 65639 70265 74969 78700
93654 96986 101658 102080 110178 111133
116904.

1000 koronát nyertek: 1972 1405, 8518
10209 10749 11091 11143 14189 18209 21140
23071 24788 25356 25607 27181 36965 27665
48335 49192 51608 53103 55506 58554 59131
60959 63286 69315 76718 76893 77619 72396
86358 89445 91235 104268 105698 106436
113525 114598

500 koronát nyertek: 234 1839 2615
3290 4647 6807 7021 8527 16385 17388 17460
25825 26535 27678 30792 31666 38349 39316
39773 39909 41239 43248 46310 49869 52551
57015 58855 62040 64781 66157 68193 68308
68862 69456 71294 72833 79625 61086 81562
82008 82149 88430 92107 94193 104547 108507
1112448 114892 115352 117001 119195 119759
121522 122585 124113 123586.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

*** A postatakarékpénztár jubilál.** Fennállásának husz éves jubileumát üli a magyar kir. postatakarékpénztár, mely alkalomból annak igazgatósága díszes füzetben megíratta az intézmény husz éves történetét. „A magyar kir. postatakarékpénztár működéséről 1886—1905” című füzet nagy részletességgel ismerteti a postatakarékpénztár husz évi működését és azon intézkedéseket, melyeken ez az intézmény további fejlesztése és tökéletesítés érdekében a mai viszony megteremtett.

*** A tegnapi gázmérgezés.** A tegnapi gázmérgezés betegeinek állapota a mai nap folyamán lényegesen javult. Ugyannyira, hogy saját kérelmükre kieresztették őket a kórházból és saját lakásukra szállították, hol szintén a leggondosabb ápolásban részesültek. A gárgyár igazgatósága még tegnap konstata, hogy a föld alatt elfutó gázcső repedése idézte elő a szerencsétlanséget, azért nyomban intézkedett, hogy a csövek ujjakkal cseréltesse ki. Így semmiféle aggodalomra, — hogy talán más helyütt is előfordulna a gázömlés — nincsen ok. A halott Difka János felboncolására vonatkozólag még nem intézkedett a vizsgáló bíróság, de ez aligha is fog bekövetkezni, mert a megtartott vizsgálatból nyilvánvaló, hogy senkit sem terhel felelősség.

*** A szesz hatása alatt.** Érdsi András gazdálkodó ember tegnap este az elfogyasztott italoktól sarkalva két rendbeli kihágást is követett el. Nevezetesen először leverte Sugár Dezső Piac utcai kereskedőnek utcai függő lámpáját, aztán pedig a Szent Anna utcán 79 szám alatti lakost. A leányt csak a közbelépő rendőrnek sikerült megmenteni a további inzultusoktól és tetlegeségtől. A rendőr bekísérte a központra, honnan azonban kellő igazolás után szabadon bocsájtották, de azért tettéért természetesen még felelni fog a büntető hatóság előtt.

*** A baromvásártér szenzációja.** Egy különös és nem mindennapi szenzációról számolunk be ezúttal. A szenzáció az, hogy nincs szenzáció, vagyis a vásár lefolyása alatt a barom-

vásártéren nem történt semmi bűneset. Feljegyzésre méltó ez annál is inkább, mert nem mult el vásáros idő, hogy ezen a kritikus helyen véres esetek, bűntények elő ne fordultak volna és ma valami különös véletlen folytán egy legcsekélyebb kihágás sem adta elő magát. Ebben kétségkívül nagy része van a csendőrségnek, mely nagy apparátussal vonulva ki állandó éberséggel őrködött a csend és rend felett. Nem is mentek még tájékára sem a baromvásártérnek a zsebmetszők és a különböző foglalkozási ágát űző gazemberek, nem kezdtek véres verekedést az emberek. A csendőrség dicsérendő eljárása egyúttal kivetendő példa is.

*** Verekedés, tolvajlás, zsebmetszés.** A vásáros idő városunkban mindenféle igen sok zenebonát, verekedést, tolvajlást, zsebmetszést eredményezett. Bár a rendőrség állandóan talpon volt, mégis a félszázat is meghaladja ezalatt a pár nap alatt történt büntettek és kihágási esetek. Csak egyedül vasárnap tizenhét lezáratás történt a bűnügyi osztályon.

*** Mulatók vidéki.** A vásár alkalmából jött be Márkus János gazdálkodó Hajduszóváról. A vásártérhez azonban nagyon is közel esik a Veres Ökör című kocsmá, így esett meg, hogy ő kelme legelőször is odatért be. Itt a gondúzó borocska mellett mindenről megfeledkezett és az üres üvegeket egymásután csapkodta a falhoz. Később, mikor már igen veszélyes kezdett lenni a mulatózás, rendőrt hívtak, de Márkus a rendőrnök is ellenállott Hosszas húzalkodás után tudta csak a rendőr a központra hozni, hol megindították ellens az eljárást.

*** Dühös szerelmes.** Bonis Juliánna csapókerti lakos panaszt emelt a rendőrségen Nagy József ellen mert lakásának ablakait bevverte. Nagy József dühében verte be az ablakokat, mert Bonis Juliánna nem akart vele közös háztartásba lépni. A vizsgálat folyik ellene.

*** Botrányos részegség.** A vásár alkalmából Huszti József vámospécsi nap számos is többet ivott a rendesnél, úgy, hogy rendőröknek kellett a bűnügyi osztályra kísérni, mert részeg állapotában a Széchenyi utcán garázdálkodott.

*** Ellopott edények.** Herskovits Abraham edényes panaszt emelt, hogy a vásár alatt tőle többféle bádog edény eltűnt, Gyauja Weisz Imre bádogos segéd ellen irányul, mert nála négy bádog dézsát meg is talált de még hiányzik 7 darab zsiros bődön és körülbelül 28 dézsa is. Ma délelőtt kihallgatták Weisz Imrét aki mindent tagad ugyan de a nyomozást tovább folytatják ellene.

*** Késelő madárarús.** Kovács József Veres-utca 6. szám alatti lakos kőműves mester, 4 éneklő madarat árult az utcán, melyet Szabó Jánosnak is kínált megvételre, Szabó János alkudott is az éneklő madarakra és annak darabjéért 20 fillért ígért, ezen Kovács József annyira dühbe jött, hogy Szabót a nála levő zsebkéssel megszurta. Szabó bántalmazóját a bűnügyi osztályra kísérték.

x Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrőt, mert a legjobb bajusznövesztő és ápolószert az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 9. Kedden *Bajusz* énekesszínmű Ujbeosztással. (B)
 Okt. 10. Szerdán *Ősztön* dráma. (C)
 Okt. 11. Csütörtökön *Koldus gróf* operette új szereposztással. (A)
 Okt. 12. Pénteken *Felhő Klári* népszínmű. (B)
 Okt. 13. Szombaton *Kis herceg* operette új betanítással. (C)

| **Smólen Tóni.** Ma került színre másodszor Smólen Tóni. A sikerültebb jeleneteket ma is sok tapsal honorálta a szép számú közönség, különösen kijutott a tapsból Lónyai Piroskának és Vida Ilonának. Lónyait különben egy kis balást is érte. Tánca közben ugyanis valamiben megcsuszott és elesett. Komolyabb baja azonban nem történt.

| **Serlock Holmes** angol bohózat, a budapesti vígszínház állandó műsordarabjával foglalkozik a vígjátéki személyzet, Szakács Andor rendező vezetése mellett. A bohózat csaknem az összes külföldi színpadokon nagy sikerrel került színre és remélhetőleg Debrecenben is nagyhatásra számíthat. — A kis herceg operette, a címszerepben Zilahynéval és a Felhő Klári Főthly Frída-val kerül legközelebb színre, mindkettőből megkezdődtek a próbák.

| **A koldusgróf.** Nagy sikert aratott operette előadása lesz e hét egyik érdekessége az új szereposztás miatt ez alkalommal játszik Főthly Frída és Radó Anna először a Koldusgróf operettében, előbbi Jessit, utóbbi Maionát, a többi szereplők maradnak a régiék.

| **Chartes Lecoque** elévülhetetlen zenéjű operettje a Kisherczegre készül az operette személyzet, a cím szerepét Zilahyné enekli, a herceget Vida Ilona, a fejedelem asszonyt Radó Anna. Rendkívül hálás szerepe van Polgárnak Frimusz nyelvmesier szerepében és Árkossynak, ki ronlandit enekli.

| **Az Ősztön** színmű, mely a múlt előadásnál fényes sikert aratott, holnap ismét színre kerül. A főszerepekben Hannel Aranka, Szabó Irma, Arday Ida, Bekés, Terneyi, Bérczi.

| **Felhő Klári.** Rátkai László gyönyörű nyelvezetű népszínműve kerül legközelebb színre, Zilahy igazgató különös gondot készít a népszínművek előadására és ez alkalommal a legkisebb szerep is elsőrendű kézben van. Felhő Klárit — Tóth Frída játsza, Katicát — Szabó Irma, Viola Eval — Lukács Juliska, Abanét-Orrandola a férfinak közül Aba András, — Szakács Ferkó — Árkossy, résztvesznek még az előadásban Bekés Polgar, Sarkadi, Bérczi, Deésy, Szente, Vadász s.b.

TÁVIRATOK.

A függetlenségi pártból.

Budapest, okt. 8. A függetlenségi pártban ma este rendkívüli élénkség volt. A párttagok nagy része már megérkezett. A megjelentek Kossuth és Polónyival élkőn hosszas eszmecserét folytattak.

Politikai tudósításaink.

Budapest, október 8. Késő éjjel táviratozza tudósítónk, hogy félhivatalos jelentés szerint a király Székely György brassói főispánt állásától felmentette és helyébe Mikes Zsigmond grófot nevezte ki. — Andrassy belügyminiszter ma éjjel Bécsbe utazott. Holnap külön kihallgatáson megjelenik a király

előtt, ő felségének az alkotmány garanciájára vonatkozó elsterjesztéseket fogja referálni,

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, okt. 8.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelte. Nyugodt irányzat mellett 30,000 métermázsas került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonaszemek közül tengeri öt fillérrel drágább, rozs, árpa szilárd, zab változatlan.

Idő: szép.	
Buza októberre	14.32—34.
Buza áprilisra	14.92—94.
Rozs októberre	12.88—90.
Rozs áprilisra	13.20—22.
Zab októberre	13.78—80.
Zab áprilisra	13.80—82.
Tengeri augusztusra	—00.—
Tengeri szeptemberre	10.12—14.
Tengeri 1907 májusra	24.80—25.
Repece augusztusra	—

Szerkesztői-posta.

Er. A „diapazon” a régi görögöknél és a régi Róma zenetanárainál a nyolcad neve volt. A nyolcsdot túlhaladó hangközöknél is használták ezt a szót. A franciáknál (az u. n. párizsi diapazon-rendszer) a hangszerek méreteit jelenti s jelenti a hangvilágot. A modern színházi szatzenekarok hangszerezése a párizsi diapazon rendszer alapján történik. Ezért ahourális p. o. katonai zenekaroknál, színházaknál való alkalmazása, mivel azok félhanggal magasabbra utcai hatásokra vannak hangszerezve, kárára az énekes személyzet hangjának és finomabb zenei hatásainak.

„Rózsabokor”. A rózsát othon tetszett felejteti, csak csupán a töviseit érezzük.

Városi Színház.

Bérlet 7. szám (B) Bérlet 8. szám (B)

Ma, kedden, október hó 9-én:

BAJUSZ.

Daljáték.

Ingatlanok forgalma.

Balogh Sándor és neje, Csáki Ilona veszik a pusztahalápi 16 sziljkvben foglalt 36 hold 1281 négyszögöl kaszálót Uzó Istvántól 24000 kor.

Hochfelder Jakab és neje Spitzer Paula veszik a debreceni 577 sziljkvben foglalt 653 négyszögöl Sesta-kerti szőlőt Örmös Gábertől 10400 kor.

Dr. Olevháry László és neje Kélmánchelyi Erzsébet veszik a debreceni 6506 sziljkvben foglalt Battyány-utca 12. sz. házat Éder Rudolfné, Bulszter Stefánia és Bulszter Margit Kretz Rikhárdnéktől 36000 kor.

Hidvéger Józsefné Bügler Gizella veszik a debreceni 2562 sziljkvben foglalt Arany János-utca 28. sz. házat a Hidvéger Mihályt illető részét 13000 kor.

Wehl Miksa veszi a debreceni 6582 sz. tjkvben foglalt Csillag-utca 73. sz. házat Hoffmann Gusztávné és társaitól 2400 kor.

Özv. Leate Mihályné Makay Erzsébet veszi a debreceni 3784. sz. tjkvben foglalt 589 négyszögöl Tégiáskerti szőlőt Nagy Báliut és neje Molnár Máriától 2500 kor.

Gerőcz András veszi a debreceni 6583. sz. tjkvben foglalt 392 és fél négyszögöl ujkeri szőlőt, László Istvánné Hüse Máriától 2250 kor.

Pető Lajos és neje Kovács Mária veszik a debreceni 633 sz. tjkvben foglalt 2 hold 700 négyszögöl ondódi földet Katona Istvánné Szabó Erzsébettől 1600 kor.

Oktalan és elitélendő

az az ember, aki betegesnek érzi magát, anélkül, hogy állapotán segíteni igyekezne és amikor a legkisebb munka is fáradtságosnak tűnik és az ember élekedve fogyni kezd. Ily esetben a gyógyszerkamájából alfoszforosavas méz és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsió egyike a legjobb és legbiztosabb szerekeknek a test és idegrendszer erősítésére, felélesztésére. A Scott-féle Emulsió csakis a legjobb minőségű alkatrészeket tartalmazza, felülmulhatatlan tápszer, mely gyorsan új kedvet és új életerőt önt az elpetyhült szervezetbe.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a "hátán nagy csukahalat vivő halász" védjegy.

Ezen lapra való hiva kozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál.

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”

BUDAPEST, IV., VACZI UTOZA 3450

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszerházaiban.

KITÜNÖ MINŐSÉGŰ

pörkölt

Kávé

mely izre, aromára és zamatra felülmulhatlan — naponta friss pörkölés

kapható 488—50—11.

Félegyházi János

motorüzemű kávé pörköldéjében

Piac- és Miklós-utca sarok.

Legjobb szabásu

glace, svéd és szarvasbőr keztük

Schön Sándor

keztük kötszer és orvosi műszertárban

DEBRECEN,

Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Neustein-Fülöp
Cukrozott
Hashajtó-labdacsok

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

Pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák.

Székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekercs mely 120 pillulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük használtatni Neustein-Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein-Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein-Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerára Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Odön, Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Ilyen még nem volt soha!

Nyerhet

több százezer koronát

1, 2, 3 koronával! 441-30-3

Nem nyereség esetén

a pénze megtérül!

— Siessen tehát a —

SZERENCSEBANK

Csapó-utca 11. számú irodájába,

(Sümeagy vaskereskedő házába.)

Huzás minden héten!

Schuller Sámuel

szoba-, czimfestő, tapetirozó és fényező

Debrecen, Simonffi-utca 25 sz. a.

Felvállal új épületek, lépcsőházak és díszletek festését. — Izléses cégfeliratokat, tapetirozást és mindenféle fa- és vasbutor fényezéseket a legdivatosabb kivitelben és legjutányosabb árban.

Ursus

Az Ursus borsajtók a kolozvári mezőgazdasági kiállításon dísz oklevéllel lettek kitüntetve.

a legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három át-tétellel. Vasgerendaszerkezet, legmagasabb nyomó képesség, a törköly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkeznek ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti eikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x.16.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

— Élővirág, csokrok és koszorúk a legszolidabb árak. —

Az ősziidény beáltával ajánlom dusan felszerelt élővirág üzletemet.

Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét kora tavaszi nyitásra legválogatottabb fajú friss:

Jácint, Tulipán és más virág hagymáimat.

Állandóan nagy választékot tartok erőteljes **Pálmák**-ból és mindennemű **dísz növényekből**.

Szíves megtekintésre ajánlom kertészeti telepemet, ahol is mindenkor készséggel állok rendelkezésre.

Levágott és cserepes virágokból szintén nagyválasztékot tartok, melyekből **menyaszonyi, dísz és melleszokrokat**, valamint **sirkoszorukat** megrendelésre a legfinomabb izlés szerint készítek.

Helybeli, vagy vidéki megrendelések eszközölhetők a **Kossuth utcai** (Városház épület) üzletben, vagy kertészeti telepem **Ferenc Jozsef ut 6. a.** Margit fürdővel szemben.

Kiváló tisztelettel

Paczelt János

kereskedelmi és mű-kertész.

Legfinomabb izlés és pontos kiszolgálás.

Kertek rendezését és a.okról tervezetet izlésesen készítik.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

A legjobb arc-
széplítő szer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehéríti és bárszony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Kiváló tojlett szappanok a konfós használatához

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három szíjben, fehér, rózsás és krém.

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Odön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerészében Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerészben.

Egy tégely ára 1 kor. 4 fillér.

Egy kis tégely ára 70 fillér.

Magyar államvasutak menetrendje.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	23
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	25
m. á. vasutó	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasutó	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	34
m. á. vasutó	d. u.	4	47
vásártérről —	este	7	—
m. á. vasutó	este	7	07
vásártérről —	reggel	4	35
F.-Abony felé m. á. vasutó	reggel	4	56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5	16
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Derecske—N.-Léta felé — —			
Bpestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányiggy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Sziget felől — —	d. u.	4	12
Csak M.-Sziget felől — — —	este	10	11
Szatmár felől — — — — —	este	6	40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	31
vásártérre —	reggel	7	33
mávasúthoz	d. e.	7	40
vásártérre —	este	6	22
mávasúthoz	este	6	28
vásártérre —	d. u.	8	29
mávasúthoz	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	13

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil féle viasz-kenőcs keménypadló számára.
Keil-féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 40 fill.
Keil féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

KONTSEK GÉZA cégnél DEBRECEN.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzeki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára

Egész évre : 28 k.
Félévre : 14 „
Negyedévre : 7 „
Egy hónapra : 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím : „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőnyösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.